

Дәйексөздер мен сөздер

Әбу Насыр Мұхаммед ибн Мухаммад ибн Тархан ибн Узлаг әл-Фараби, есімнің қысқартылуы-Әл-Фараби (латындандырылған түрде-Alpharabius; 872, Фараб - 14 желтоқсан 950 және 12 қаңтар 951, Дамаск) - философ, математик, теоретик Шығыс ғалымы. Ортағасырлық Шығыстың ірі өкілдерінің бірі философия. Әл-Фараби – Аристотель шығармаларына түсініктеме авторы (осыдан оның құрметті лақап аты - "екінші мұғалім") және Платон. Оның еңбектері ибн Син, ибн Баджу, ибн Туфайл, ибн Рушд, сондай-ақ ортағасырлық философия мен ғылым Батыс Еуропа. Оған Отырар кітапханасының құрылуы жатады.

- Ғылым үйренем деген адамның ақыл-ойы айқын, ерік-жігері, тілек-мақсаты ақиқат пен әділдік үшін талап жолында болуы шарт. Жай ләззат іздеу, кәсіпқұмарлыққа ұқсас әрекет онда болмасқа керек.
- Қандай ғылым болса да, ол — адам санасына дербес, ерекше мәндерді ұғыну арқылы ұялайды.
- Білім жолына түскен жан күнделікті күйбең, тіршілікті ойламауы қажет.
- Бақыттың мәні — парасаттылықта, әркімнің өз алдында игілікті мақсат қоя білуінде... адамның өз мінез-құлқын , іс-әрекетін ерікті түрде өзгертіп, игілікке бағыттап отыруында.
- Бақыт — өз басың үшін көксейтін игілік... Бақытқа жеткізетін әрекет — тамаша әрекет.
- Бақыт, қуаныш пен ләззат, асқан сұлу, ең әсем, ең көрікті нәрсені барынша тиянақты және кемелді нәрсе түрінде аңғару арқылы ғана пайда болып, толық дәрежесіне жетеді.
- Мінез-құлық міні — рухани кеселге жатады.
- Даналар талай нысан тапқанымен, тапқан жоқ тетіктің тегін әлі бірі.
- Адамға тән бір жақсы қасиет – өзін қоршаған әлемнің әсемдік сырларына үнілу, содан рухани нәр алу, өзінің нәзік сезімін образдар арқылы паш ете алу.
- Өз ісіңнің білгірі һәм шебері атану үшін жақсы жұмыс істеп, жетік білуге ұмтылу керек. Қандай әрекет жасап, қандай іс істер болсаңыз да – игілігін көріп, рахатына бөленуді мақсат тұтқан жөн.

- Ғылыммен айналыссам деген адамның ақыл-ойы – айқын, ерік-жігері – зор, тілек-мақсаты – ақиқат пен адалдыққа қызмет етуге талап жолында болуы шарт. Жәй ләззат іздеу, кәсіпқұмарлыққа ұқсас әрекет онда болмасқа керек.
- Ғылым адам санасына болмысы бөлек, ерекше ұтырлы ұғымдарды орнықтыру арқылы ғана терең ұялайды.
- Білім қуған жанның ойы күнделікті күйбіңнен көп алыста жатады.
- Ақыл-парасат күші адамның ойлауына, пайымдауына, ғылым мен өнерді ұғынуына және жақсы қылық пен жаман қылықты айыруына көмектесетін күш.
- Ұстаздық мінез-құлық нормасы мынадай болуға тиіс: ол тым қатал да болмауы керек, тым ырыққа да жығыла бермеуі керек. Өйткені, аса қаталдық – шәкіртті өзіне қарсы қояды, ал тым ырыққа көне беру – қадірін кетіреді, берген білімі мен ғылымына шәкірті селқос қарайтын болады.